

II Congrés de Professionals i Entitats de Gerontologia i Geriatria de Catalunya

Fòrum 1 Els nous marcs legislatius

F.1.2 La nova Llei de Serveis Socials. Un marc per el Benestar Social

Coordina:

Sr. Quico Mañós (*Fundació Pere Tarrés*)

Ponents:

Sr. Ramon Nicolau (*Expert consultor del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya: Presentació per part del Assessors de la Llei. Explicació del procés. Apropament de la Llei al Sector*)

Sra. Mercè Mas (*Membre del Consell de la Gent Gran de Catalunya*),

Sr. Pepe Adelantado (*Investigador de IGOP, UAB*)

18 de març - 10.00h
La Farga de L'Hospitalet

Ramón Nicolau

Expert Consultor del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

La Generalitat de Catalunya amb aquesta nova Llei de serveis socials estableix la garantia del dret als serveis socials per a totes les persones que tenen necessitats socials a Catalunya. Els serveis socials a Catalunya constitueixen un sistema feble per la manca de cobertura universal i el reconeixement específic del dret subjectiu a la seva utilització.

El curt desenvolupament reglamentari de les Lleis actualment en vigor, i la escassa existència de consens entre les diferents administracions públiques amb competències concurrents en serveis socials han comportat una situació actual molt ambigua i dispersa en quan a atribució de responsabilitats als diferents nivells de l'Administració, una dotació de recursos públics molt insuficient per finançar els serveis necessaris al nostre país, una coordinació molt feble i sovint inexistent entre les diferents administracions i entitats privades gestores de serveis socials a Catalunya i sobretot una forma de prestació de serveis molt centralitzada i burocratitzada, conjunt de fenòmens que han dificultat que la població de Catalunya gaudeixi dels serveis socials que necessita.

Per millorar aquesta situació, s'ha plantejat un procés d'elaboració d'aquesta nova Llei molt ampli, per buscar el màxim consens possible de tots els sectors implicats en els serveis socials de Catalunya. A partir d'un document de Bases, elaborat per un Comitè d'Experts, s'ha endegat un procés participatiu que ha permès presentar i debatre el futur dels serveis socials amb els ajuntaments, consells comarcals i diputacions, les entitats prestadores de serveis socials, les centrals sindicals i patronals, les associacions i federacions de persones usuàries i els col·legis professionals. Això ha permès recollir moltes aportacions que enriqueixen el plantejament inicial i que posades a disposició dels diferents grups parlamentaris permeten conèixer el posicionament dels principals agents dels serveis socials de Catalunya.

Fruit d'aquest procés participatiu surt amb força la necessitat de tenir aprovada amb el màxim reconeixement legal possible, la Cartera de Serveis Socials que defineixi quines prestacions es garanteixen per a tota la població. Tanmateix, no es pot oblidar que l'arrel de la qüestió de l'efectivitat dels drets socials rau en el finançament de les prestacions que el fan efectiu. Els serveis socials han d'incrementar el seu pressupost en un 60%, per tal de garantir la sostenibilitat del sistema.

Aquesta proposta prima l'actuació de les instàncies més properes sempre que compleixin els requisits de l'eficiència. Això implica una desconcentració en les famílies i les entitats d'iniciativa social. En el sector públic cal una desconcentració en els Serveis Territorials i una descentralització cap a les Corporacions locals i la coordinació operativa de les accions.

Cal una nova estructuració dels serveis socials, determinant una primera modalitat que anomenem "bàsica", de caràcter públic i local, que serà un dispositiu potent d'informació, diagnòstic, orientació i assessorament individual i comunitari, que a més de ser la porta d'entrada habitual al sistema de serveis socials, són el pal de paller de tota la xarxa de serveis.

La Llei s'estructura en nou títols:

a) El primer títol a més de definir els objectius i finalitats dels serveis socials, desenvolupa els seus principis rectors i ens aproxima a les persones destinatàries dels serveis socials, seguint el contingut de la legislació anterior. La principal innovació és que inclou en el seu articulat una descripció detallada, amb rang de llei, dels drets i deures de les persones en relació amb els serveis socials.

b) El segon títol regula el sistema públic de serveis socials, ordena la seva estructura, funcions i prestacions. La principal innovació és la introducció de la cartera de serveis com instrument i garantia d'accés a les prestacions garantides del sistema de serveis socials, per a tota la població que els necessita.

Serà per tant el Parlament de Catalunya qui fixarà els pressupostos anuals, i a més informarà preceptivament la Planificació Estratègica i la Cartera de Serveis Socials (que inclourà totes les prestacions garantides), les condicions d'accés i les dotacions econòmiques suficients.

c) El títol tercer estableix el règim competencial i organitzatiu. En el seu primer capítol regula les competències de les administracions públiques. En el segon capítol la organització territorial dels serveis basada en el principi de subsidiarietat, que es complementa amb la disposició transitòria que ordena la descentralització. El tercer capítol regula la planificació dels serveis socials. El quart capítol regula la coordinació i col·laboració interadministrativa. I el cinquè capítol és la principal novetat doncs regula el paper dels professionals en els serveis socials.

d) El quart títol ordena i regula la participació cívica a tots els nivells dels serveis socials de Catalunya. Introdueix el traspàs de la informació i els processos participatius per reforçar la capacitat de les persones d'incidir en la

innovació i el futur dels serveis socials.

e) El cinquè títol ordena i regula el finançament dels serveis socials i ordena especialment les obligacions de les administracions i de les persones usuàries en el finançament.

f) El sisè títol ordena i regula el paper de la iniciativa privada social i de la iniciativa privada mercantil en els serveis socials. Així mateix ordena com ha de ser l'actuació de les administracions públiques en relació amb les entitats privades.

g) El setè, vuitè i novè títol ordenen i regulen la formació i la recerca en els serveis socials, la qualitat dels serveis socials i la inspecció, el control i el règim sancionador dels serveis socials.

h) Mitjançant una disposició addicional s'aborda la greu situació de les persones amb necessitat de major autonomia personal per la seva dependència per a la realització d'activitats de la vida diària. Es reconeix de manera expressa que es tracta d'una contingència de caràcter general, responsabilitat comuna i solidària del conjunt de la societat.

Per tant, ara amb la experiència acumulada pel conjunt dels serveis socials a Catalunya, cal fer un pas endavant significatiu, reconeixent el dret als serveis socials per a la ciutadania del nostre país, defensant els valors que des d'aquest sistema s'aporten a la convivència i la cohesió social, des de la perspectiva d'una nova Llei de Serveis Socials de Catalunya que gaudeixi del màxim consens possible.

Sr. Pepe Adelantado

Investigador de IGOP, UAB

1. ¿por qué una nueva ley de ss.ss.?

- cambios sociales y cambio de gobierno en la generalitat
- cambios en el gobierno central e impulso de la ley de dependencia
- los ss.ss. y la cuarta pata del estado de bienestar

2. valoración del proyecto de ley de ss.ss. del departament de benestar i família

- advertencia, la ley está en discusión parlamentaria, lo que limita el alcance de las valoraciones que siguen:

a. aspectos positivos desde las 17 bases al proyecto de ley

- reconocimiento subjetivo del derecho
- individualización (frente a familiarización) del derecho de acceso
- importante proceso de participación social (pero decreciente: más en la discusión de las bases, que en la definición de la cartera de servicios, que en la redacción del proyecto de ley)

b. aspectos que dependen de la ley que apruebe el parlament, del desarrollo reglamentario y de la eficacia institucional

- financiación de prestaciones: gratuitas y por co-pago
- papel de la iniciativa social y mercantil
- coordinación transversal y trabajo en red

c. aspectos críticos del proyecto de ley

- posible continuidad el modelo asistencial: protección pública sólo para pobres (universalismo estratificado)
  - oportunidad perdida para planificar a medio-largo plazo
  - recursos humanos
-